

МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ

веза:

Ваш допис број 401-00-00907/2022-08 од 19. јуна 2023. године

Примедбе и сугестије на нацрт текста

ПРЕДЛОГА ИНТЕГРИСАНОГ НАЦИОНАЛНОГ ЕНЕРГЕТСКОГ И КЛИМАТСКОГ ПЛАНА (ИНЕКП) РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА ПЕРИОД ДО 2030. ГОДИНЕ, СА ВИЗИЈОМ ДО 2050. ГОДИНЕ

Поштовани,

Уважавајући значај благовременог и ваљаног спровођења енергетске транзиције у Србији, свесни смо обавезе домаће струке да квалификованим ставовима помогне доносиоцима стратешких одлука и предупреди да се избегну ризици и дугорочне последице до којих могу довести одлуке без стручног утемељења. Са тим уверењем и у најбољој намери, детаљно смо изучили Нацрт документа ИНЕКП који су израдили страни консултанти, и који Влада Србије намерава да усвоји у виду уредбе.

Документе смо проучили у светлу приоритетних циљева српске енергетике, међу којима су декарбонизација и достизање климатске неутралности, заштита животне средине, сигурност и доступност напајања, увећање производње ради електрификације транспорта и дигитализације, питања енергетске независности и заштита кључних постројења и предузећа од продаје, залога и других облика промене власништва. Примедбе и препоруке које вам достављамо представљају сажетак научних и стручних анализа које дајемо у прилозима 1-4. Наше анализе указују да начелна залагања ИНЕКП за декарбонизацију нису праћена остваривим корацима имплементације, да су решења која ИНЕКП предвиђа ради достизања климатске неутралности непоткрепљена и без чврсте финансијске основе, да су имплицитно укључене технологије чија би примена довела до нових, озбиљних и још неистражених облика угрожавања животне средине, да би неодговарајуће процене и недоследности у избору заменских извора довеле у питање сигурност и доступност напајања, да би техничке, финансијске и кадровске последице довеле у питање енергетску независност земље, те да би последице примене ИНЕКП у садашњој форми убрзале процес промене власништва и одузимања кључних постројења и предузећа из руку грађана Србије.

Текст предлога ИНЕКП садржи бројне пропусте и недостатке. Постоје бројне нумеричке грешке у исказу процењених трошкова, као и бројне нејасне и непрецизне формулације које онемогућују имплементацију. Подробније податке и детљање достављамо у прилозима. Ради разјашњавања, проучили смо обе верзије предлога ИНЕКП, на српском и енглеском језику. Намеће се закључак да је текст израђен најпре на енглеском језику, ради достављања Секретаријату Енергетске заједнице, те да је потом, за потребе јавне расправе, извршен његов превод на српски који је без неопходне провере пуштен у јавну расправу. Мишљења смо да би редослед корака морао бити обрнут, усклађивање предлога са интересима грађана Републике Србије морало би претходити суочавању са страним партнерима. Недорађеност и неприпремљеност овог врло важног документа је још један разлог за његово повлачење из процедуре, како би се избегле значајне негативне последице.

За разлику од досадашњих енергетских транзиција које су се одвијале под окриљем компетентне и квалификоване домаће струке, текућа транзиција се спроводи под притиском домаћих и страних фактора чији се интереси у знатној мери разликују од интереса грађана Републике Србије. Стога она не може бити у складу за дугорочним циљевима развоја енергетике у Србији, већ се ради о изнуђеном и по правилу скупом и неодговарајућем решењу које нарушава начело праведне транзиције. Због директне везе одредаба ИНЕКП и других докумената које је Влада већ усвојила, као и постојеће и будуће Стратегије развоја енергетике, изучили смо и његову усаглашеност са тим и другим релевантним документима. Наш заједнички закључак је да, слично као и његова верзија приказана 2022. године, нацрт ИНЕКП-а има озбиљне и бројне недостатке, због којих га треба повући из процедуре и не треба га усвајати без суштинских и корених измена.

Текст овог дописа са прилозима достављен је члановима Научног савета ЕПС. Допис и прилоге подржало је 33 члана Научног савета и није било гласова против.

Академијски одбор за енергетику

Српска академија наука и уметности

Слободан Вукосавић, председник Одбора
Председник Научног савета ЕПС

Међуодељењски одбор за енергетику

Академија инжењерских наука Србије

Миодраг Месаровић, координатор Одбора
Члан Научног савета ЕПС

У Београду, 27. јул 2023. године

Прилог1: Мишљење о предлогу Интегрисаног националног енергетског и климатског плана (ИНЕКП), Републике Србије за период до 2030. године, са визијом до 2050. године (АИНС)

https://odborzaenergetiku.rs/pdf/Prilog_1.pdf

Прилог 2: Запажања и примедбе на предлог Интегрисаног националног енергетског и климатског плана Републике Србије за период до 2030. године, са визијом до 2050. године (АИНС)

https://odborzaenergetiku.rs/pdf/Prilog_2.pdf

Прилог 3: Развој електроенергетике Републике Србије до 2050. године (АО за енергетику САНУ)

https://odborzaenergetiku.rs/pdf/Prilog_3.pdf

Прилог4: „Енергетика и климатске промене & Улога нуклеарне енергетике у енергетској транзицији“

https://odborzaenergetiku.rs/pdf/Prilog_4.pdf